

KAKTUSI IN DRUGE SOČNICE

K A K T U S I   I N   D R U G E   S O Č N I C E

(Published by Cactus - friends Society of Slovenia)

MAJ, JUNIJ 1986

V S E B I N A (C O N T E N T S) :

Obvestila društva	1
Ali ljubite sukulente? - Marija Brezar	3
Mamillaria zeilmanniana - Josip Kunej	5
Hišica za kaktuse - Franc Langerholc	6
Mamillaria fasciculata - Drago Greguričević	8
Titanopsis - Franci Pretnar	9

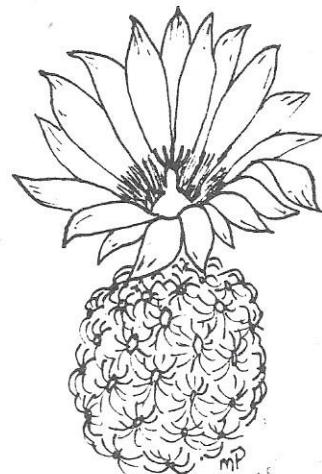
O B V E S T I L A   D R U S T V A

9. MAJ - petek ob 17^h

- 1) Aktualne zadeve (izlet itd.)
- 2) Predavanje - tov. Jerin: Mamillaria zeilmanniana
- 3) Diapositivi - tov. Pretnar
- 4) Razno (semena, lončki, kaktusi itd.)

13. JUNIJ - petek ob 17^h

- 1) Aktualne zadeve (razstava itd.)
- 2) Predavanje - tov. Brezar
- 3) Diapositivi - tov. Pogačnik
- 4) Razno (lončki, semena, kaktusi itd.)

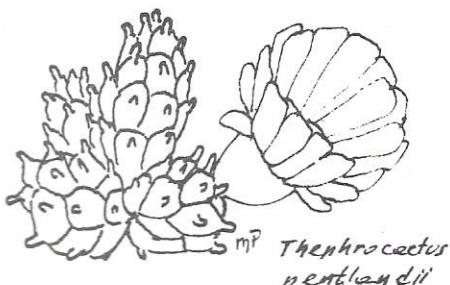
*Thelocactus
schwartzii*

Dopisi:

Naslov na ovitku biltena!

Naslovna stran: - cover picture

Foto: Peter Jerin

Risbe: Marija Prelec - drawer

KAKTUSI CVETO!

Mesec maj je za kaktuse nedvomno najbolj "cveten" mesec. Večina vrst cveti ravno v tem času - zato se opogumite in prinesite svoje cveče ljubljence na sestanek, kjer jih boste lahko zamnjali, prodali ali pa samo pokazali drugim ljubiteljem.

D P K S

P O P R A V E K

Pri pripravi za tisk članka:
JOVIBARBA HIRTA je storjena neljuba pomota pri imenu autorja, namreč napisano je OPIS namesto OPIZ.

Filip Maximilian OPIZ (1787 - 1858) češki gozdar in botaničar je strokovna dela pisal v nemščini, češčini in latinščini, najbolj znana so mu: Naturalientausch (1823-1828), Seznam rostlin kvetny (1852) in Tentamen florae cryptogamiceae Boemiae (1819-1821).

Po njem je imenovan tudi botanični rod OPIZIA J. S. et K.B. Presl.

Kunej Josip

Matucana
madisonioides

IZLET DRUŠTVA!

Izlet društva v Avstrijo je predviden za soboto 17. maja. Ker še nimamo sigurne rezervacije avtobusa, bodo prijavljeni zvedeli za podrobnosti na sestanku 9. maja oziroma po telefonu 326-046 - Milena Oblak.

D P K S

ČLANARINA

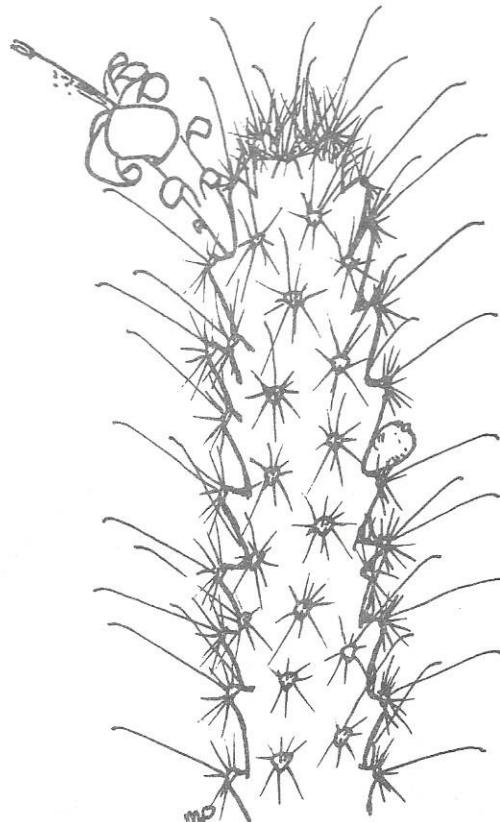
Vse člane, ki doslej še niso poravnali letošnje članarine, vlijudno prosimo, da to store še ta mesec. Položnice ste dobili zadnjič v biltenu. Če pa je nimate več pri roki, nakažite članarino (800.- din) na žiro račun društva št. 50102-678-50727. Hvala!

D P K S

PRIZNANJE

Društvo izreka priznanje oziroma javno pohvalo tovarišici Prelec Mariji za izredne risbe, duhovite risane smešnice in še posebno za njene enkratne članke, iz katerih veje hkrati romantična vedrina in globoka življenjska spoznanja.
Zelimo ji še dolgo, plodno inspiracijo!

D P K S

*Cochemiea
poselgerii*

ALI LJUBITE SUKULENTE?

V lanski 2. in 3. številki našega glasila je tov. Andrej Gogala napisal odličen članek o sukulentah ali po naše sočnicah. Kako so nastale in kako čvrsto se s svojim ustrojem ohranjajo in prilagajajo trdim življenjskim pogojem. Na kratko je opisal strokovno razporeditev na posamezne družine, katerih vsaka ima svoje značilnosti, da jih ločimo med seboj in da lažje ugotovimo njihovo pripadnost.

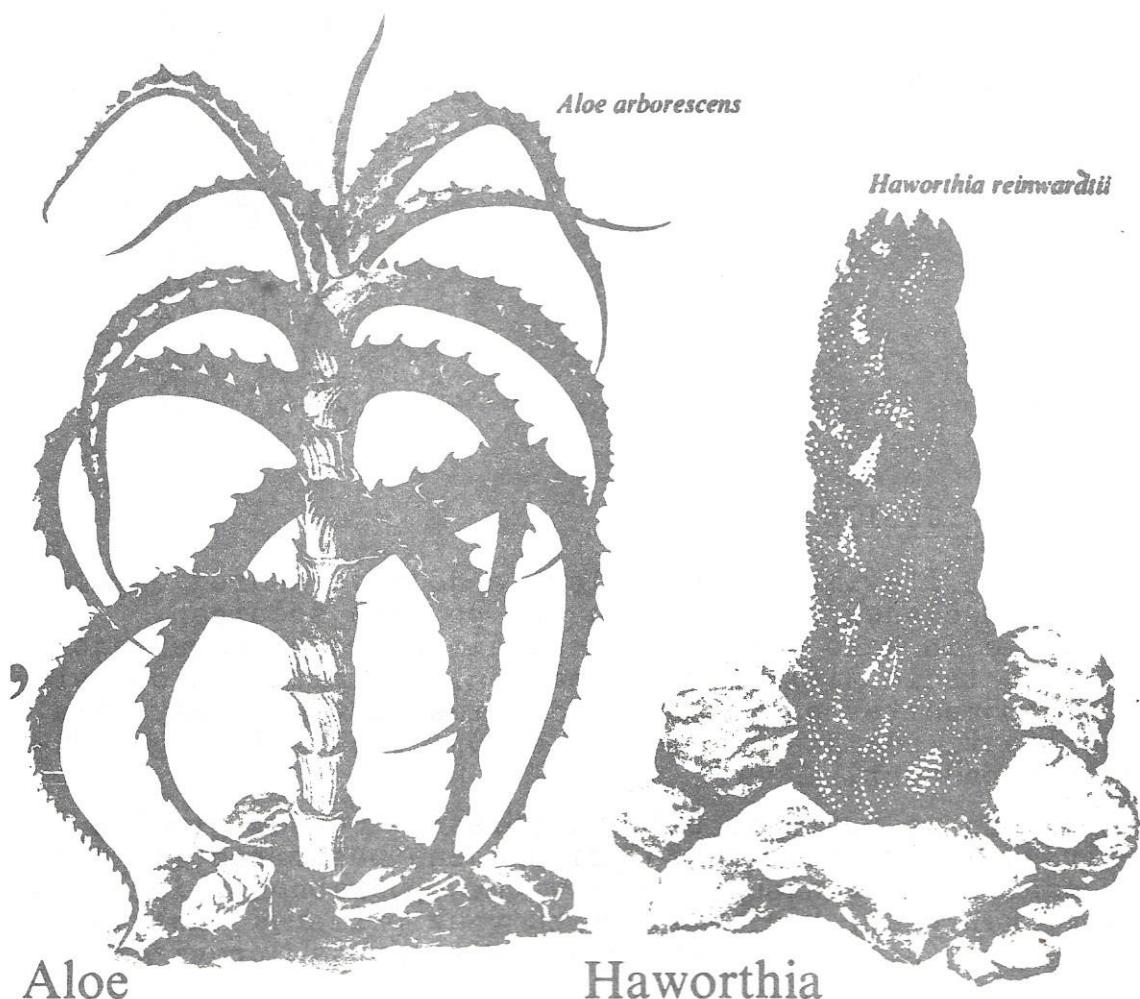
Nekatere bolj znane vrste so bile že opisane v našem glasilu, tudi razširjene so toliko, da so prilagojene našim rastnim razmeram. Še zdaleč pa se nismo podali v take podrobnosti in razlike kot pri kaktejah, kjer vemo že za vsak primerek, koliko in kakšne bodice in kakšen cvet mora imeti, da je "pravi".

Zdi se mi, da zaradi nekaterih prednosti zaslужijo več pozornosti, v njih imamo pa še veliko neizrabljениh možnosti za popravitev naših člankov z opisi novih zanimivih rastlin. Žal je pri nas malo izrazitih zbirateljev sukulent in je težko priti do novih primerkov.

Noben opis nam ne more niti približno predociti vso raznolikost oblik posameznih vrst. Priporočam vam, da si ogledate Lexikon sukulent, ki ga dobite v naši knjižnici. Noben umetnik si ne more izmisli čudovitejših oblik, kot jih ustvarja narava. Oglejte si samo oblike in barve cvetov na zadnjih straneh.

Če imamo 400 vrst mamilarij (le kdo naj jih loči!), imamo tudi čez 550 vrst evforbij, od višine nekaj cm do 5 in več metrov visokih dreves. Tu je nad 300 vrst eševerij, nad 400 havortij,

nad 300 najraznovrstnejših krasul, da ne omenjam litopsov in konofitov in še mnogo drugih. Koliko znanja nam še manjka na tem področju.

Naj omenim še nekatere prednosti sukulenta: Večina nima bodic, cveto dalj časa, nekatere tudi po več mesecov, razmnožujejo se vegetativno, cveto pozimi, ko vse druge rastline počivajo. Navadno traja nekaj let, da se prilagode naši klimi, mi pa njim. So bolj vzdržljive in dekorativne, zelo uporabne za razne manjše aranžmaje. Skratka: Če ste se naveličali bodečih kaktej, poskusite prenesti svojo ljubezen na sukulente, ne bo vam žal!

Brezar Marija

MAMMILLARIA ZEILMANNIANA BOED.

Tole splošno znano in zelo priljubljeno mamilarijo je odkril leta 1931. v Saltillu E. Georgi in jo poslal Friedrichu Boedecker-ju (1867-1937) velikemu poznavalcu mamilarij iz Kölna, kateri jo je tudi opisal in objavil v "Monatschr. Dtsche Kakteen-Gesellschaft" št. 3/1931. Ime je dobila v počastitev zbiralca in sodnega zdravnika Dr. H. Zeilmann-a iz Münchena.

Njen opis bi na kratko predstavili takole: Raste posamično, včasih se pa tudi razrašča, telo ima jajčasto do kratko valjkasto obliko, ki naraste do 6 cm visoko in 4,5 cm v premeru, sočno temno do listnato zelene barve, teme ima malo pogreznjeno, bradavice so tudi jajčaste do valjaste oblike, areole malo poraščene, iz katerih izrašča 15 - 18 obrubnih bodic bele barve in 4 srednje bodice rdeče-rjave barve, od katerih je ena kljukičasta, aksile ima gole.

Cvetovi se pojavljajo v strnjениh vencih okoli temena in so vijoličaste do purpurne barve, ki odprtji merijo do 2 cm v premeru. Plod ima majhen zelene barve a semena so črna.

foto:
P. Jerin

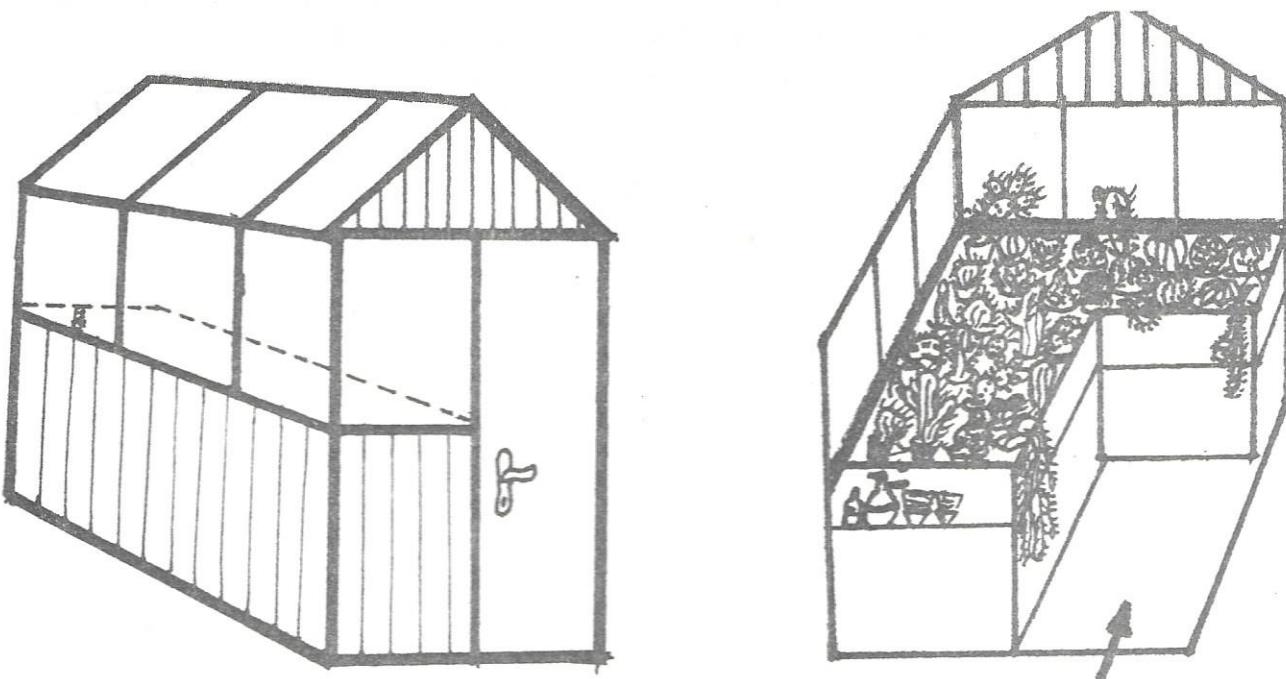
Njena domovina je Mehika v državi Guanajuato v bližini San Miguel Allende, kjer raste med kamenjem v humusnih nanosih. V gojitvi je skromna, zelo rada cveti pa dvoletni sejančki že zgodaj spomladi zacvetijo.

Znana je tudi njena belo cvetoča variacija ali var. *albiflora*, ki se od vrste razlikuje samo po barvi cvetov. Naša kolor fotografija prikazuje obe vrsti. Pojavila se je tudi rožnato cvetoča forma, ki pa je po vsej verjetnosti prirodni hibrid med rdeče in belo cvetno vrsto.

Kunej Josip

HIŠICA ZA KAKTUSE

Dokler je zbirka bodečih ljubljencev še majhna, ponavadi ni težav, kam z njimi. Ko pa število lončkov naraste, si je treba omisliti neko rešitev "stanovanjskega" problema; naj si bo to topla greda ali pa rastlinjak.

Tudi pri meni je bil ta problem še kako aktualen, ko je število kaktej krepko preraslo število 300. V hipu sem postal v isti sapi načrtovalec, iskalec materiala in graditelj. S terenom si nisem belil glave, saj hišo obkroža kar velik vrt. Edini problem je potok, ki omejuje vrt in ki ob hudih nalivih prav nesramno naraste in poplavi vrt. Prav zaradi tega nisem mogel iti z gradnjo "v zemljo".

Po trdnem sklepu o gradnji sem začel iskati material. K sreči so prav takrat menjali okna v osnovni šoli. Gledal sem delavce, kako so se zabavali z metanjem skal in tekmovali, kdo bo zbil več šip. Liter "ognjene vode" tem zares v športnem duhu vzgojenim delavcem je ohranil nekaj stekel nepoškodovanih, meni pa prihranil strošek.

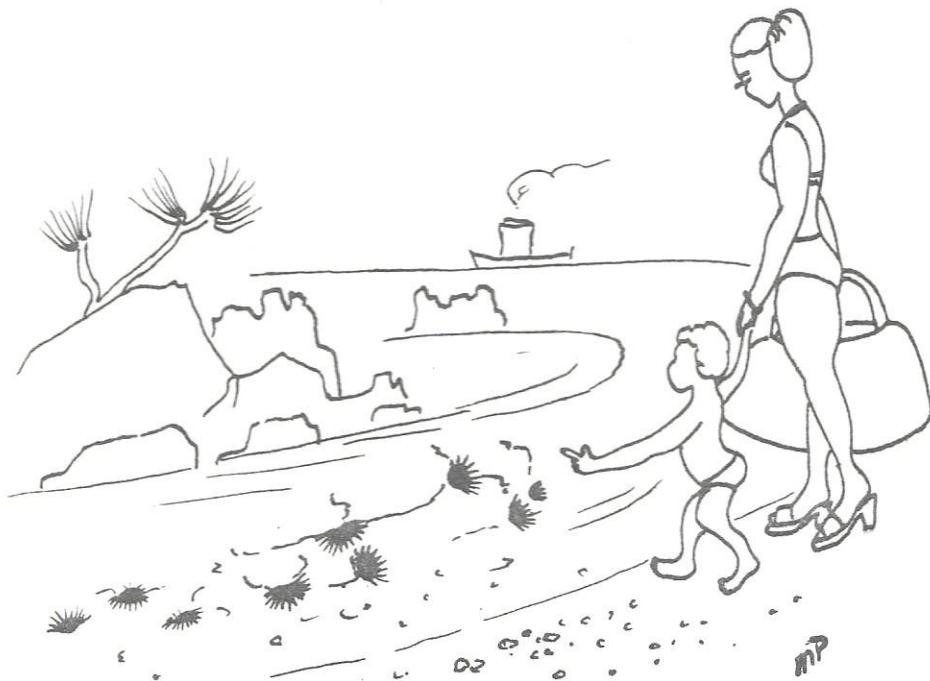
Z veliko volje in veselja sem kar na "črno" postavil rastlinjak dimenzijs 3 x 1,5 m. Spodaj sem stene izoliral s stiroporjem, zgoraj pa še s plastjo PVC folije. Vse lesene dele sem zaščitil z bitumenskim premazom.

Zaenkrat kaknej še nimam v rastlinjaku čez celo leto. Približno tri najhladnejše mesece jih prezimim v vetrolovu, začetek marca pa jih prenesem v rastlinjak. Za ogrevanje le-tega uporabljam termostatni kalorifer, zaradi boljših lastnosti pa načrtujem oljni radiator.

Ob koncu želim povedati, da je najpomembnejša za gradnjo rastlinjaka prav volja in veselje, ostalo se potem že uredi. Z leti bom - upam - rastlinjak bolje opremil in uredil, toda začeti je najvažnejše. Prav za konec še anekdota iz lanske zime:

Nekega toplega zimskega dne, ko je bila temperatura v rastlinjaku kar visoka, se je ob njem sprehajal oče. Stopil je vanj, prijetna toplota pa ga je premamila, da se je ulegel na palico ter sladko zadremal. Slučajno se je tam pojavila tudi sosedka, pogledala v rastlinjak ter mi vsa smejoča prišla povedati, naj le grem pogledati, kakšen velik kaktus mi raste na polici v rastlinjaku.

Langerholc Franc

MAMICA, KOLIKO KAKTUSOV JE V MORJU, NESIVA JIH OČKU ZA ZBIRKO!

MAMMILLARIA FASCICULATA ENGELM.

Tole simpatično bradavičarico, ki jo prikazuje naša barvna fotografija, smo dobili iz Južne Arizone v ZDA ali pa tudi iz Severne Sonore v Mehiki, kjer raste v zelo vročih stepah. Okroglo telo je precej razpotegnjeno ter ima v premeru okoli 8 cm v višino pa meri nekoliko več, ima purpurno zeleno povrhnico. Bradavice stožaste oblike nosijo po 13 - 20 obrobnih bodic bele barve s temnejšo ostjo, ki merijo izmed 5 in 7 mm in 1 - 3 srednje bodice, ki se dolge do 18 mm kljukičaste, rjave barve, ki proti vrhu počasi prehaja v črno. Aksile so gole.

Cvetove ima dokaj velike, saj široko razprtji merijo do 2 cm v premeru dolgi so pa do 3 cm. Venčni listi so bele barve s široko progo po sredini, ki je karmin ali purpurne barve. Zanimiv je tudi precej dolgi pestič, ki nosi sedem zelenih brazd. Plod je škrlatne barve in vsebuje črno seme.

Zelo je podobna *M. yaquensis* CRAIG, katera ima nekoliko tanjše razrastke telesa, pa tudi se ne razlikuje dosti od *M. thornberi* ORC.

Njeno ime pomeni: "šopasta", ker se v normalnih pogojih zelo rada razrašča, tako da s skupinami svojih razrastkov tvori precejšne šope - grmičke ali kolonije s premerom do 30 cm.

V gojitvi nam ne dela posebnih težav, če upoštevamo od kod prihaja, je pa na odvečno vlago zelo občutljiva. Prezimimo jo na svetlem v popolnoma suhem stanju pri najmanj + 8° C.

foto: P. Jerin

Drago Greguričević

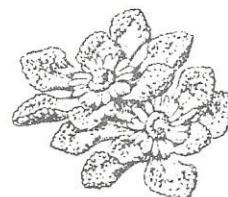
TITANOPSIS (AIZOACEAE)

Titanopsis je brezstebelna, močno sočna merembriantema. V listni rožeti je 6 - 8 listov, ki so nameščeni križno. Rozete so velike do 6 cm. Listi so zeleno-rjave barve. Konice listov so trikotne oblike in bradavičaste. Bradavice so rdeče-rjave barve, velike približno 0,5 mm. S tem se popolnoma prilagodi okolju. V naravi so to apnenčast pesek in kamenje. Cvet je velik 1-2 cm, rumene do oranžne barve. Cveti avgusta. Rod obsega 6 vrst. Vsi rastejo v Kaplandu v Južni Afriki.

Titanopsis ni zahteven za gojitev. Raste od aprila do septembra, ko ga tudi zalivamo. Pazimo, da ne zmočimo rozete, ker sicer splesni in zgnije. Zemlja je enaka kot za ostale mezembrianteme, primešamo ji še malo apnenčevega peska. Površino zemlje obsujejo še z manjšimi apnenčastimi kamenčki. Prezimujemo ga pri 10°C, če pa je zemlja popolnoma suha, je temperatura lahko precej nižja (4 - 5°C). Razmnožujemo ga konec maja s setvijo in delitvijo večjih rastlin na posamezne rozete.

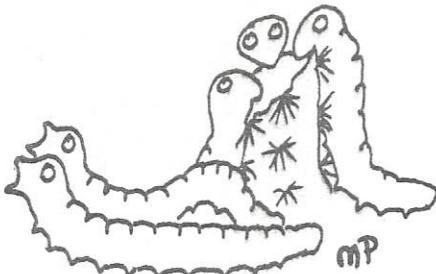
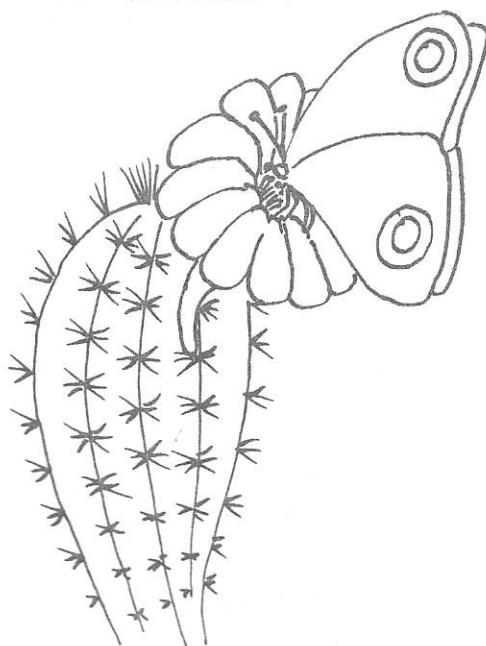
Vrste, ki se gojijo:

- *T.calcerera*: je najbolj pogost pri gojiteljih in opisan v sestavku,
- *T. fulleri*: listne konice so bolj žličaste oblike, bradavice so sivo-rjave barve.
- *T.hugoschlecteri*: listi so koničasti, bradavice so sivo-rjave barve.
- *T.setifera*: ima nazobčane in bradavičaste liste
- *T.schwantesii*: ima daljše, bolj pokončne liste. Bradavice so rumeno-rjave barve.

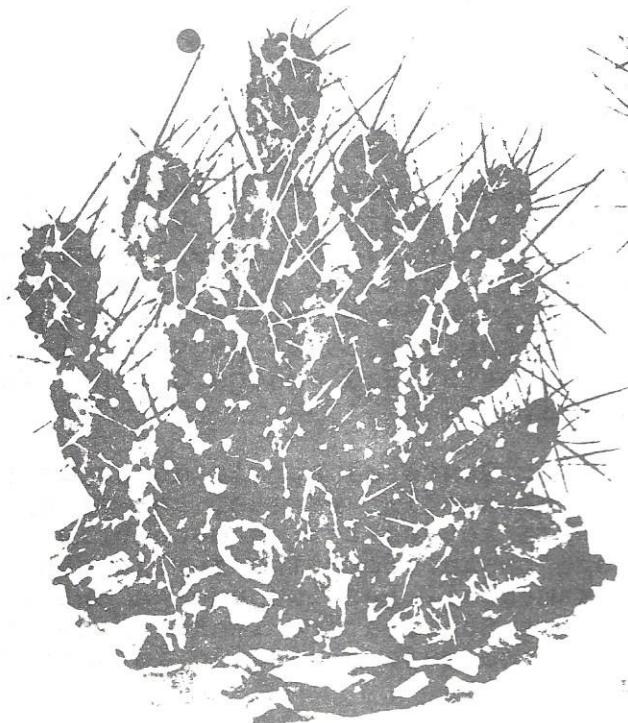

Titanopsis calcarea,

F. Pretnar

METULJ SRKNE LE MALO MEDU,
POTEM PRIDE PA ŽLAHTA ...

Opuntia spinosissima

Opuntia tuna

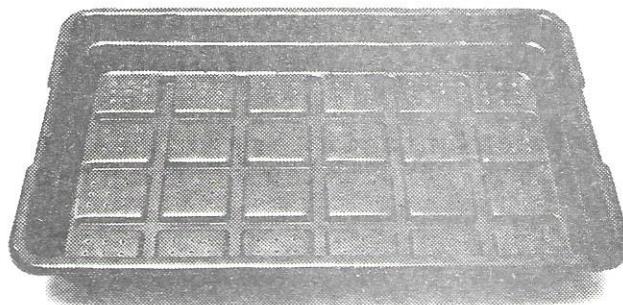
KOVINOPLASTIKA POVŠE

JANEZ POVŠE

Rečica ob Paki 34

63327 Šmartno ob Paki

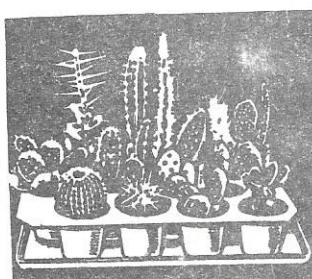
tel. 063 884-095

Proizvajamo brizgano in vakumirano embalažo za proizvodnjo vseh vrst cvetja.

Proizvodni program zajema : - lonci ϕ 8, ϕ 10, ϕ 12

- lonci ϕ 12 z obešalom za namestitev pod strop rastlinjaka
- vrtnarski zabojčki 50 x 30 cm
- vrtnarski zabojčki 30 x 20 cm
- paleta multi ϕ 4 cm z 73 gnezdi
- paleta multi ϕ 5,5 cm z 38 gnezdi
- paleta multi ϕ 7 cm z 22 gnezdi
- tehtnica za tehtanje herbicidov in gnojil (patentno zaščitena)

Možna je razširitev assortimana po vaših predlogih ob zagotovilu primerne serije.